RETTENS DOM (Anden Afdeling)

14. februar 2001 *

I sag T-62/99,

Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (Sodima), i likvidation, Istres (Frankrig), ved likvidator D. Rafoni, og under denne sag ved advokat J.-C. Fourgoux, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved G. Marenco og L. Guérin, og derefter ved G. Marenco og F. Siredey-Garnier, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 5. januar 1999 om afvisning af sagsøgerens klage i henhold til EF-traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF),

* Processprog: fransk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. Pirrung, og dommerne A. Potocki og A.W.H. Meij,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 20. september 2000,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Sagsøgeren, Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (herefter »Sodima«), var fra 1984 forhandler af biler af mærket Peugeot. Den 17. december 1992 afgav sagsøgeren erklæring om, at selskabet standsede sine betalinger. Automobiles Peugeot SA, som er fabrikant af Peugeot- og Citroën-biler (herefter »PSA«), ophævede imidlertid forhandleraftalen den 23. juli 1993. Den 24. juli 1996 trådte selskabet i konkurs.

2 Den 1. juli 1994 indgav sagsøgeren en klage over PSA til Kommissionen i henhold til artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første

forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81). I klagen gjorde sagsøgeren gældende, at den indgåede forhandleraftale såvel hvad angår dens ordlyd som den måde, den var gennemført på, var uforenelig med EF-traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF) og med Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer (EFT 1985 L 15, s. 16). Sagsøgeren anmodede Kommissionen om at trække gruppefritagelsen tilbage i medfør af artikel 10 i forordning nr. 123/85 af 12. december 1984 og artikel 8 i forordning nr. 17, samt at træffe foreløbige foranstaltninger.

3 Den 5. august 1994 gav Kommissionen PSA meddelelse om Sodima's klage, tillige med de af denne til støtte for klagen fremsendte dokumenter, med henblik på, at PSA tog stilling dertil. Den 26. oktober 1994 tilsendte Kommissionen, som havde modtaget flere tilsvarende klager vedrørende PSA's salgsordning, denne en begæring om oplysninger i medfør af artikel 11 i forordning nr. 17.

4 Da PSA bad om at få tilsendt alle de dokumenter, Sodima havde fremlagt, spurgte Kommissionen sagsøgeren, om denne på grund af forretningshemmeligheder havde nogen indvendinger mod, at dokumenterne blev meddelt. Sagsøgeren gav samtykke hertil, men modsatte sig, at dokumenterne blev meddelt tredjemænd eller anvendt under andre af de sager, som Kommissionens tjenestegrene behandlede.

5 Ved skrivelser af 13. december 1994 og 16. januar 1995 og dernæst ved skrivelser af 23. januar og 7. februar 1995 anmodede sagsøgeren Kommissionen om at få tilsendt meddelelserne dels om den begæring om oplysninger, som var tilsendt PSA, dels om PSA's bemærkninger vedrørende sagsøgerens klage, men modtog ikke noget svar herpå.

6 Den 15. februar 1995 besvarede PSA Kommissionens begæring om oplysninger, hvorved PSA dog modsatte sig, at dens besvarelser blev meddelt klageren under henvisning til, at der var tale om forretningshemmeligheder. Den 23. februar 1995 tilsendte PSA Kommissionen sine bemærkninger vedrørende sagsøgerens klage.

7 Ved skrivelse af 1. marts 1995 erindrede sagsøgeren om, at selskabet forgæves havde anmodet om at få tilstillet PSA's bemærkninger vedrørende selskabets klage og anmodede Kommissionen om at behandle sagen hurtigt.

8 Efter i medfør af traktatens artikel 175 (nu artikel 232 EF) at have rettet en retslig opfordring til Kommissionen den 14. marts 1995 om at tage stilling til sagsøgerens krav, indgav denne den 10. oktober 1995 stævning, der blev registreret under nr. T-190/95, hvori sagsøgeren nedlagde påstand om, for det første, at det blev fastslået, at Kommissionen havde gjort sig skyldig i retsstridig passivitet, for det andet, at det hævdede stiltiende afslag på at give sagsøgeren aktindsigt blev annulleret, for det tredje, at den hævdede stiltiende beslutning om at forene sagsøgerens klage med andre klager blev annulleret, og for det fjerde krav om erstatning. Efter at Kommissionen havde påstået sagen afvist under henvisning til, at den var for sent anlagt, rettede sagsøgeren ved skrivelse af 4. januar 1966 en opfordring til Kommissionen om at tilsende PSA en meddelelse om klagepunkter. Den 27. marts 1996 indgav sagsøgeren yderligere en stævning, som blev registreret under nr. T-45/96, hvori selskabet nedlagde samme påstande som i sag T-190/95.

9 Ved skrivelse af 12. september 1995 indledte Kommissionen en kontradiktorisk procedure over for PSA i overensstemmelse med principperne i Domstolens dom af 24. juni 1986 i sagen AKZO mod Kommissionen (sag 53/85, Sml. s. 1965) og med artikel 5 i Kommissionens afgørelse 94/810/EKSF, EF af 12. december 1994 om høringskonsulentens kompetenceområde under Kommissionens behandling af konkurrencesager (EFT L 330, s. 67) med henblik på, at klagerne fik tilsendt

PSA's svar på begæringen om oplysninger, bortset fra de oplysninger, som udgjorde en forretningshemmelighed. Denne procedure gav anledning til, at PSA anlagde sag ved Retten, som imidlertid frifandt Kommissionen ved sin kendelse af 2. maj 1997 i sagen Peugeot mod Kommissionen (sag T-90/96, Sml. II, s. 663).

10 Den 27. januar 1997 tilsendte Kommissionen sagsøgeren en underretning i henhold til artikel 6 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i forordning nr. 17 (EFT 1963-1964, s. 42), hvori den tilkendegav at ville afvise klagen. I bilaget til denne skrivelse tilsendte Kommissionen sagsøgeren uddrag af PSA's svar på begæringen om de oplysninger, som ikke var krævet beskyttet som forretningshemmelighed. Den 13. marts 1997 svarede det sagsøgende selskab, at det ikke var i stand til at fremsætte behørige bemærkninger, da det kun var blevet gjort bekendt med en del af sagens akter.

11 Den 10. februar 1998 supplerede Kommissionen sin meddelelse i henhold til artikel 6 i forordning nr. 99/63 og tilsendte Sodima de omtvistede dokumenter vedrørende PSA's svar af 15. februar 1995. Dette besvarede sagsøgeren den 14. april 1998.

12 Ved beslutning af 5. januar 1999 afviste Kommissionen klagen (herefter »den anfægtede beslutning«). Den 5. februar 1999 anmodede sagsøgerens advokat om aktindsigt under henvisning til, at beslutningen indeholdt en »åbenbar anomali«. Ved telefax af 15. februar 1999 anmodede Kommissionen med henblik på anmodningens besvarelse advokaten om at præcisere, hvori den påståede anomali bestod. Den 16. februar 1999 tilsendte sagsøgerens advokat Kommissionen en yderligere skrivelse, hvori han bad Kommissionen om at oplyse, hvorvidt dens reaktion på anmodningen om aktindsigt skulle betragtes som et afslag. Ved telefax af 17. februar 1999 anførte Kommissionen, at dens telefax »af 16. februar 1999« (som i realiteten var af 15. februar), ikke var noget afslag på anmodningen

om aktindsigt, men skulle gøre det muligt for Kommissionen at behandle anmodningen.

13 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 2. maj 1999 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.

14 Ved skrivelse af 25. marts 1999 anmodede sagsøgeren om, at den foreliggende sag blev forenet med de forenede sager T-180/95 og T-45/96. Da der blev afholdt mundtlig forhandling i de sidstnævnte sager den 2. marts 1999, og da disse sager var modne til påkendelse, besluttede Retten ikke at efterkomme anmodningen om sagsøgernes forening.

15 Ved Rettens beslutning af 6. juli 1999 blev den refererende dommer knyttet til Anden Afdeling, hvortil sagen derpå blev henvist.

16 Ved dom afsagt den 13. december 1999 af Rettens Første Afdeling blev Kommissionen frifundet i de forenede sager T-105/95 og T-45/96. Sagsøgerens appel af denne dom blev forkastet ved Domstolens kendelse af 13. december 2000 i sagen Sodima mod Kommissionen (sag C-44/00 P, Sml. I, s. 11231).

17 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål i retsmødet den 20. september 2000.

Parternes påstande

18 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Det tages til efterretning over for sagsøgeren, at denne forbeholder sig ret til at anlægge sag mod Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 215 (nu artikel 288 EF).

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Anmodningen om, at Retten over for sagsøgeren tager til efterretning, at denne forbeholder sig ret til at anlægge sag i henhold til EF-traktatens artikel 215, afvises.

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Anmodningen om udtagelse af et dokument af sagens akter

Parternes argumenter

20 Kommissionen har anmodet Retten om at udtage et dokument af sagens akter, som er fremlagt af sagsøgeren, og som Kommissionen havde fremlagt i sagen SGA mod Kommissionen, hvori Retten afsagde dom den 13. december 1999 (forenede sager T-189/95, T-39/96 og T-123/96, Sml. II, s. 3587). Sagsøgeren anfører, at det pågældende dokument var en intern note, der var udfærdiget af en medarbejder ved Generaldirektoratet for Konkurrence. Noten vedrørte en række vurderinger af de beviser, virksomheden SGA havde fremlagt i bilaget til en klage, og var fejlagtigt blevet fremsendt som bilag til Kommissionens besvarelser af Rettens skriftlige spørgsmål i nævnte tvist. Kommissionen henviser til den beslutning, som formanden for Rettens Anden Afdeling traf om at udtage dokumentet af akterne i nævnte sag, SGA mod Kommissionen, og gør gældende, at de samme grunde, som lå bag denne afgørelse, er til hinder for at anvende det omtvistede dokument i den foreliggende sag.

21 Sagsøgeren har gjort gældende, at det er lovligt at fremlægge det omtvistede dokument. Dokumentet blev meddelt selskabet SGA, som sagsøgeren har nær forbindelse med, og blev tilvejebragt i forbindelse med opsigelsen af den forhandlingsaftale, sagsøgeren havde med PSA, for at sagsøgeren kunne fortsætte sin virksomhed som mellemhandler i automobilbranchen. Det var derfor helt normalt, at den administrerende direktør for det sagsøgende selskab, der samtidig var administrerende direktør for selskabet SGA, fik kendskab til dokumentet og anvendte det i den foreliggende sag. Endvidere bestrider sagsøgeren, at dokumentet blev fremlagt på grund af en fejltagelse fra Kommissionens side. Den omstændighed, at dokumentet blev udtaget af akterne i sagen SGA mod Kommissionen, som er nævnt ovenfor i præmis 20, er ikke til hinder for, at det fremlægges under denne sag, da beslutningen om dets udtagelse blev truffet, efter

at det var blevet fremlagt under denne sag, og da dokumentet blev drøftet under et offentligt retsmøde i SGA-sagen.

Rettens bemærkninger

22 Det dokument, som Kommissionen ønsker trukket tilbage, er et internt dokument udfærdiget til forberedelse af den beslutning, som blev truffet af de kompetente organer inden for denne institution. Af hensyn til god forvaltning skal de tjenestegrene, som gør det forberedende arbejde, have mulighed for at udtrykke sig frit i sådanne dokumenter uden at befrygte, at de interesserede parter eller offentligheden får kendskab til de foreløbige standpunkter, som de indtager i en sag.

23 Dette er baggrunden for, at bestemmelsen i artikel 13, stk. 1, sidste punktum, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2842/98 af 22. december 1998 om høring af parter i visse procedurer efter EF-traktatens artikel 85 og 86 (EFT L 354, s. 18) indeholder følgende bestemmelse: »Kommissionen åbner adgang til aktindsigt under behørigt hensyn til nødvendigheden af at beskytte forretningshemmeligheder, interne kommissionsdokumenter og andre fortrolige oplysninger.« Af samme grunde bestemmes det i adfærdskodeksen for aktindsigt i Kommissionens og Rådets dokumenter, som er indeholdt i bilaget til Kommissionens afgørelse 94/90/EKSF, EF, Euratom af 8. februar 1994 om aktindsigt i Kommissionens dokumenter (EFT L 46, s. 58), at institutionerne kan afslå at give aktindsigt i dokumenter for at sikre beskyttelsen af institutionens interesser for så vidt angår tavshedspligten om forhandlingerne.

24 I den ovenfor i præmis 20 nævnte dom i sagen SGA mod Kommissionen bemærkede Rettens Første Afdeling, at den var nået til den overbevisning, henset til reaktionerne fra Kommissionens repræsentanter under den mundtlige for-

handling, at det omtvistede dokument også virkelig blev fremlagt ved en fejltagelse. I den beslutning, hvorved Domstolen forkastede appellen af denne dom (Domstolens kendelse af 13.12.2000, sag C-39/00 P, SGA mod Kommissionen, Sml. I, s. 11201) fastslog den, at afdelingen under disse omstændigheder med rette havde besluttet at udtage dokumentet af sagens akter. I den foreliggende sag har sagsøgeren ikke fremført nogen omstændigheder, som kan begrunde, at Rettens Anden Afdeling anlægger en anden vurdering

25 Sagsøgeren kan derfor ikke i den foreliggende sag påberåbe sig den fejl, som Kommissionen har begået i den ovenfor i præmis 20 nævnte sag, SGA mod Kommissionen, under henvisning til det dokument, som blev udtaget af akterne i denne sag. Grundene til at udtage dokumentet af akterne i SGA-sagen, som var, at det var et internt, forberedende dokument, og at Kommissionen havde begået en fejl, har også gyldighed i den foreliggende sag. Den omstændighed, at dokumentet blev fremlagt i den foreliggende sag, før Retten traf beslutning om at udtage det i SGA-sagen, er uden betydning for disse grunde.

26 Følgelig må Kommissionens anmodning efterkommes, og det dokument, som sagsøgeren har fremlagt i bilag 57 til stævningen, udtages.

Formaliteten

27 Kommissionen har gjort gældende, at anmodningen om, at Retten over for sagsøgeren tager til efterretning, at denne forbeholder sig ret til at anlægge erstatningssag mod Kommissionen, må afvises fra realitetsbehandling. Sagsøgeren gør derimod gældende, at den må fremmes til realitetsbehandling.

28 Retten skal herom bemærke, at der ikke findes noget grundlag i Fællesskabets retssystem for at tage en påstand til følge, hvorved det over for en part »tages til efterretning«, at den pågældende forbeholder sig ret til at anlægge sag. Denne påstand må derfor afvises fra realitetsbehandling.

Realiteten

29 Sagsøgeren har i det væsentlige fremført syv anbringender.

Første, andet og sjette anbringende

30 Første, andet og sjette anbringende, hvorved sagsøgeren i det væsentlige gør gældende, at Kommissionen har tilsidesat sine forpligtelser vedrørende behandlingen af klagen, skal behandles under ét.

Parternes argumenter

31 Det første anbringende består i det væsentlige af tre led. Det første er, at Kommissionen har tilsidesat sine forpligtelser hvad angår dens »tilsyn med konkurrencen«, som følger af EF-traktatens artikel 3, litra g) [efter ændring nu artikel 3, litra g), EF], EF-traktatens artikel 89 (efter ændring nu artikel 85 EF), EF-traktatens artikel 155 (nu artikel 211 EF) og artikel 3 i forordning nr. 17. Anbringendets andet led er, at en henvisning af klagen til de nationale domstole er

inadækvat, eftersom Kommissionen har enekompetence til at trække dispensationer om gruppefritagelse tilbage. Anbringendets tredje led er, at Kommissionen har tilsidesat sin forpligtelse til at foretage en omhyggelig og objektiv gennemgang af klagen, og at den har fejlvurderet klagens rækkevidde og de talrige bilag, som den var støttet på.

32 Sagsøgerens andet anbringende er, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet.

33 Det sjette anbringende er, at Kommissionen har foretaget en åbenbar fejlvurdering af Fællesskabets interesse. Sagsøgeren fremhæver de hævdede overtrædelsers grovhed, navnlig de overtrædelser, som vedrører markedsopdelingen og den praksis med bindende priser, som fabrikanten har anvendt. Ifølge sagsøgeren kan Kommissionen ikke påberåbe sig dens forordning (EF) nr. 1475/95 af 28. juni 1995 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer (EFT L 145, s. 25) som begrundelse for at afvise klagen. Uanset om fabrikanter som følge af denne forordning har ændret deres betingelser og praksis fremover, gælder traktatens artikel 85 stadig for aftaler mellem virksomheder, som ikke længere er i kraft, men som har virkninger, efter at de formelt er udløbet. Dette gælder efter sagsøgerens opfattelse for selskabets eneforhandlingsaftale, som ophørte ved dens opsigelse. Sagsøgeren erindrer om, at Kommissionen, når den træffer beslutning vedrørende en klage, skal vurdere en overtrædelses grovhed og fortsatte virkning.

34 Sagsøgeren tilføjer, at Kommissionen rådede over et omfattende bevismateriale, som den havde modtaget fra flere sider, og som godtgjorde, at fabrikanten anvendte en helt systematisk praksis med hensyn til markedsopdelingen. Sagsøgeren kritiserer Kommissionen for at have foretaget en isoleret behandling af

sagerne og for ikke at have taget hensyn til alle beviser. Med sit anbringende på dette punkt gør sagsøgeren i det væsentlige gældende, at Kommissionen har foretaget en åbenbar fejlvurdering af beviserne og af Fællesskabets interesse i en fortsat behandling af klagen, som ifølge sagsøgeren har været for isoleret og ikke taget hensyn til de mange andre klager over PSA, som var forelagt Kommissionen.

Rettens bemærkninger

35 Det er fastslået i en lang retspraksis, hvilke forpligtelser der påhviler Kommissionen, når den har fået forelagt en klage (jf. bl.a. Domstolens dom af 4.3.1999, sag C-119/97 P, Ufex m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1341, præmis 86 ff.).

36 Det fremgår navnlig af denne retspraksis, at Kommissionen, når den beslutter at prioritere de klager, den modtager, forskelligt, ikke blot kan fastlægge den rækkefølge, hvori klagerne skal behandles, men også kan afvise en klage med den begrundelse, at der ikke er en tilstrækkelig interesse for Fællesskabet i en fortsat behandling af sagen, medmindre klagen vedrører et område, hvor Kommissionen har enekompetence (jf. Rettens dom af 24.1.1995, sag T-5/93, Tremblay m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 185, præmis 59 og 60).

37 I så henseende skal det fremhæves, at sagsøgeren i sin klage af 1. juli 1994 rejste krav om dels, at Kommissionen fastslog, at Peugeot's forhandleraftale ikke opfyldte fritagelsesbetingelserne i forordning nr. 123/85, dels at Kommissionen

anvendte bestemmelserne i forordningens artikel 10 og trak gruppefritagelsen af denne aftale tilbage. Sagsøgeren rejste endvidere krav om, at fritagelsen blev tilbagekaldt med tilbagevirkende kraft i henhold til artikel 8 i forordning nr. 17.

38 Kommissionen har ikke enekompetence til at fastslå, at en forhandleraftale ikke opfylder betingelserne for en gruppefritagelse efter forordning nr. 123/85, og at forordningen dermed ikke finder anvendelse på denne aftale. Det gælder dog ikke kompetencen til at trække denne gruppefritagelse tilbage i henhold til artikel 10 i forordning nr. 123/85. Denne bestemmelse indeholder imidlertid ingen forskrift om tilbagetrækning af en gruppefritagelse med tilbagevirkende kraft. Det gør artikel 8 i forordning nr. 1475/95 heller ikke, som med virkning fra den 1. oktober 1995 afløste forordning nr. 123/85. Hvad angår artikel 8 i forordning nr. 17, som i visse tilfælde indeholder mulighed for at trække en fritagelse tilbage, bør det tilføjes, at denne bestemmelse ikke gælder for tilbagetrækninger af gruppefritagelser, men for individuelle fritagelser.

39 Sagsøgeren vil dog ikke have nogen fordel af en tilbagetrækning af en gruppefritagelse med virkning for fremtiden, da selskabets forhandleraftale med PSA blev ophævet i juli 1993. Sagsøgeren kan derfor ikke godtgøre at have en berettiget interesse i en tilbagetrækning af fritagelsen i henhold til artikel 3, stk. 2, litra b), i forordning nr. 17.

40 Sagsøgerens opfattelse om, at Kommissionen i den foreliggende sag havde enekompetence til at behandle selskabets klage, er derfor ubegrundet.

41 Følgelig havde Kommissionen i den foreliggende sag en skønsmæssig beføjelse til at afvise sagsøgerens klage med den begrundelse, at Fællesskabet ikke havde tilstrækkelig interesse.

42 Denne beføjelse er imidlertid ikke ubegrænset. Der påhviler nemlig Kommissionen en begrundelsespligt, når den afviser at fortsætte behandlingen af en klage, og denne begrundelse skal være tilstrækkelig præcis og detaljeret til, at Retten kan foretage en effektiv prøvelse af Kommissionens skønsbeføjelse til at opstille prioriteter (jf. præmis 89-95 i dommen i sagen Ufex m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 35). Denne prøvelse må dog ikke føre til, at Retten sætter sit eget skøn af Fællesskabets interesse i stedet for Kommissionens, men har til formål at kontrollere, at den anfægtede beslutning ikke hviler på materielt urigtige omstændigheder, og at den hverken er behæftet med en retlig fejl, et åbenbart urigtigt skøn eller magtfordrejning (jf. Rettens dom af 18.9.1992, sag T-24/90, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 2223, præmis 80, og af 13.12.1999, forenede sager T-9/96 og T-211/96, Européenne automobile mod Kommissionen, Sml. II, s. 3639, præmis 29).

43 Det fremgår ikke af den anfægtede beslutning, at Kommissionen har tilsidesat disse principper. Beslutningen viser, at Kommissionen foretog en nøje undersøgelse af de forhold, som sagsøgeren har gjort gældende.

44 Den omstændighed, at der ikke i den anfægtede beslutning udtrykkeligt er taget stilling til de mange bilag, som sagsøgeren har fremlagt, kan ikke ændre herved. Kommissionen er nemlig ikke i begrundelsen for sine beslutninger forpligtet til at tage stilling til alle de argumenter, som de pågældende gør gældende til støtte for deres klage, men det er tilstrækkeligt, at Kommissionen redegør for de faktiske og retlige betragtninger, der har været af væsentlig betydning for afgørelsen (jf. f.eks. Rettens dom af 18.9.1996, sag T-387/94, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 961, præmis 104).

45 Det må endvidere fastslås, at den anfægtede beslutning indeholder en klar redegørelse for de retlige og faktiske forhold, som førte Kommissionen til at antage, at der ikke forelå den fornødne fællesskabsinteresse. Følgelig er andet anbringende om, at begrundelsespligten er tilsidesat, ubegrundet.

46 Hvad angår vurderingen af Fællesskabets interesse i en fortsat behandling af klagen tilkommer det navnlig Retten at efterprøve, om det fremgår af beslutningen, at Kommissionen har afvejet den påståede overtrædelses betydning for fællesmarkedets funktion, sandsynligheden for, at det kunne godtgøres, at der forelå en overtrædelse, og omfanget af de undersøgelser, der ville være nødvendige for at give Kommissionen det bedst mulige grundlag for at udføre sin opgave med at sikre overholdelsen af EF-traktatens artikel 85 og 86 (nu artikel 81 EF og 82 EF) (jf. præmis 86 i Rettens dom i sagen Automec mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42, præmis 62 i dommen i sagen Tremblay m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 36, og i dommen af 21.1.1999 i de forenede sager T-185/96, T-189/96 og T-190/96, Riviera auto service m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 93, præmis 46).

47 Når Kommissionen opstiller prioriteter for behandlingen af de klager, den modtager, kan den ikke på forhånd udelukke, at den vil gribe ind over for bestemte situationer, der ligger inden for rammerne af den opgave, der er tillagt den ved traktaten. Kommissionen er herved navnlig forpligtet til i hvert enkelt tilfælde at vurdere grovheden af de påståede overtrædelser af konkurrencereglerne (jf. præmis 92 og 93 i dommen i sagen Ufex m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 35).

48 Det fremgår ikke af den anfægtede beslutning, at Kommissionen i det foreliggende tilfælde har fejlvurderet grovheden af de påståede overtrædelser, når henses til betingelserne i forhandleraftalen og den praksis, der blev fulgt ved gennemførelsen heraf.

49 For at kunne afgøre i den foreliggende sag, om konkurrencereglerne blev tilsidesat, havde Kommissionen været nødt til at skaffe sig yderligere bevismateriale, hvilket formentlig ville have gjort det nødvendigt at foretage undersøgelser i henhold til artikel 11 ff. i forordning nr. 17, navnlig kontrolundersøgelser i henhold til artikel 14, stk. 3. Kommissionens vurdering af, at det ville have krævet betydelige midler at foretage de undersøgelser, som var

nødvendige for at den kunne tage stilling til, om de af sagsøgeren hævdede overtrædelser var begået, forekommer derfor ikke at være åbenbart fejlagtige.

50 Desuden kan Kommissionen ved vurderingen af Fællesskabets interesse i behandlingen af en klage tage hensyn til nødvendigheden af en afklaring af de retlige omstændigheder i forbindelse med den i klagen kritiserede adfærd og til nødvendigheden af at fastlægge de bestående rettigheder og forpligtelser efter Fællesskabets konkurrenceret for de forskellige erhvervsdrivende, som berøres af denne adfærd (jf. præmis 46 i dommen i sagen Européenne automobile mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 42).

51 I så henseende var det berettiget, at Kommissionen henviste til forordning nr. 1475/95 til støtte for sin antagelse af, at det ikke var nødvendigt at træffe beslutning vedrørende sagsøgerens klage for at forsyne de nationale domstole og myndigheder med angivelser vedrørende behandlingen af andre sager om salg af motorkøretøjer.

52 Det skal tilføjes, at Fællesskabets interesse i behandlingen af en klage ikke nødvendigvis forsvinder, når den kritiserede praksis ophører (jf. præmis 92 ff. i dommen i sagen Ufex m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 35). Kommissionen skal i den forbindelse navnlig efterprøve, om en sådan praksis fortsætter med at have konkurrencebegrænsende virkning, og om grovheden af de påståede konkurrencebegrænsninger eller deres vedvarende virkninger kan indebære, at klagen har fællesskabsinteresse.

53 Kommissionens argumentation i denne sag var dog ikke, at en behandling af klagen ikke længere havde nogen interesse, fordi de hævdede overtrædelser var fortidige. Den henviste til, at de nationale domstole havde kompetence til at træffe afgørelse vedrørende disses bestående og eventuelle følger for så vidt angår erstatningskrav.

54 Sagsøgeren har imidlertid ikke godtgjort, at de nationale domstole er ude af stand til at sikre sagsøgerens rettigheder efter artikel 81 EF og 82 EF.

55 Hvad angår anbringendet om den isolerede behandling af sagsakterne vedrørende de forskellige klager, der var indgivet mod PSA og dennes forhandlere, bemærkes, at Kommissionen ikke ved vurderingen af Fællesskabets interesse i en behandling af en klage må vurdere denne isoleret, men skal se den i sammenhæng med den generelle situation på det pågældende marked. Når Kommissionen modtager mange klager, hvori de samme erhvervsdrivende kritiseres for en tilsvarende adfærd, udgør denne omstændighed et af de elementer, som Kommissionen skal tage hensyn til ved vurderingen af Fællesskabets interesse.

56 På samme måde skal Kommissionen, når den vurderer sandsynligheden for at kunne godtgøre, at der er sket en tilsidesættelse, og når den vurderer omfanget af de undersøgelser, som er nødvendige hertil, tage hensyn til alle de beviser, den råder over, og kan ikke nøjes med en isoleret vurdering af de forhold, som er blevet fremført af hver enkelt klager, og heraf konkludere, at den enkelte klage, vurderet for sig, ikke har den fornødne støtte i bevismaterialet.

57 Kommissionen er dog ikke forpligtet til at »forene« procedurerne for behandlingen af de enkelte klager vedrørende samme virksomheds adfærd, da institutionen har et skøn med hensyn til, hvilken fremgangsmåde den vil følge ved gennemførelsen af en undersøgelse. Navnlig kan den omstændighed, at der er indgivet flere klager vedrørende erhvervsdrivende, som tilhører forskellige grupper, såsom uafhængige videresælgere, befuldmægtigede mellemmænd og forhandlere, således som det er tilfældet i den foreliggende sag, ikke være til hinder for at afvise de af klagerne, som ifølge Kommissionens oplysninger fremgår at være ubegrundede eller ikke at have den fornødne fællesskabsinteresse. Det er derfor ikke i sig selv ulovligt, at Kommissionen behandler forskellige klager hver for sig (jf., ud fra en analogi, Rettens dom af 14.5.1997, forenede sager T-70/92 og T-71/92, Florimex og VGB mod Kommissionen, Sml. II, s. 693, præmis 89-95).

58 Det er derfor ikke godtgjort, at Kommissionen har tilsidesat sin forpligtelse til at undersøge Fællesskabets interesse at fastsætte efterforskningen over for PSA i den mere generelle sammenhæng med dennes adfærd på EF-markedet for motorkøretøjer.

59 Af det anførte følger, at heller ikke første og sjette anbringende er begrundet.

Tredje anbringende om tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet

Parternes argumenter

60 Dette anbringende består af tre led. Det første er, at Kommissionen trods sagsøgerens anmodninger har afslået at tilsende selskabet de spørgsmål, som blev stillet PSA i henhold til artikel 11 i forordning nr. 17. Det sagsøgende selskab har interesse i disse spørgsmål, uanset om det kender fabrikantens besvarelse deraf, og påberåber sig princippet om parternes ligestilling i proceduren. I replikken har sagsøgeren endvidere kritiseret, at selskabet først den 10. februar 1998 fik meddelt PSA's svar på begæringen om oplysninger af 15. februar 1995.

61 Anbringendets andet led er, at sagsøgeren ikke har opnået den aktindsigt, selskabet anmodede om, efter at den anfægtede beslutning var truffet. Selskabet mener ikke, at det var forpligtet til at give Kommissionen de præcisioner, denne havde bedt om på foranledning af selskabets anmodning.

62 Med anbringendets tredje led, som er fremført i replikken, klager sagsøgeren over, at selskabet først i bilaget til Kommissionens svarskrift fik meddelt de bemærkninger fra PSA vedrørende selskabets klage, for hvilke PSA ikke havde krævet fortrolighed. Selskabet havde nemlig interesse i at besvare dette dokument og mistænker Kommissionen for forsætligt at have hemmeligholdt det.

63 Efter Kommissionens opfattelse kan sagsøgeren hverken påberåbe sig kontradiktionsprincippet eller princippet om parternes ligestilling under proceduren, da klagere kun har en begrænset aktindsigt, som er blevet respekteret i den foreliggende sag.

Rettens bemærkninger

64 Med det foreliggende anbringende gør sagsøgeren i det væsentlige gældende, at selskabets processuelle rettigheder efter artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 6 i forordning nr. 99/63 — hvorefter det navnlig har ret til at blive hørt af Kommissionen — er tilsidesat.

65 Hvad angår anbringendets første led finder Retten, at tilsendelsen af PSA's svar på Kommissionens spørgsmål var tilstrækkelig til, at sagsøgeren kunne gøre sig bekendt med spørgsmålenes indhold og fremsætte bemærkninger herom. Sagsøgeren erkender at have modtaget disse svar i bilaget til den supplerende underretning af 10. februar 1998 i henhold til artikel 6 i forordning nr. 99/63. Sagsøgeren havde derfor mulighed for at gøre sit synspunkt gældende vedrørende dette dokument, inden den anfægtede beslutning blev vedtaget. Herefter kan den

omstændighed, at sagsøgeren hverken modtog særskilt meddelelse om spørgsmålene til PSA eller om PSA's besvarelse heraf umiddelbart efter afslutningen af den kontradiktoriske procedure i henhold til beslutning nr. 94/810, — ikke bringe den anfægtede beslutnings gyldighed i tvivl.

66 Sagsøgeren har nemlig ikke fremført noget anbringende vedrørende afslaget på at give selskabet aktindsigt efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Kommissionens to telefaxer af 15. og 17. februar 1999 indeholder alene en opfordring til selskabet om at give præcisioner og nægter ikke aktindsigt. De kan heller ikke fortolkes således, at Kommissionen gjorde aktindsigt betinget af, at sagsøgeren besvarede dens opfordring om præcisioner.

67 Sagsøgeren har fremført anbringendets tredje led i replikken. Herom bemærkes, at der ikke ifølge procesreglementets artikel 48, stk. 2, må fremsættes nye anbringender under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. I den foreliggende sag kan den omstændighed, at PSA's bemærkninger blev fremlagt i bilaget til Kommissionens svarskrift, ikke anses for et nyt forhold, der kan begrunde, at der fremsættes et nyt led af anbringendet. Kommissionen har nemlig på intet tidspunkt, som hævdet af sagsøgeren, hemmeligholdt dette dokument. Det blev bl.a. nævnt i underretningen af 27. januar 1997 i henhold til artikel 6 i forordning nr. 99/63.

68 Dette led af anbringendet må derfor afvises, da det ikke kan anses for en udvidelse af et anbringende, der tidligere udtrykkeligt eller stiltiende er blevet gjort gældende i stævningen, og som har nær forbindelse dermed.

69 I øvrigt er der ikke efter sagens omstændigheder grundlag for at antage, at Retten er forpligtet til af egen drift at undersøge dette anbringende.

70 Alle tre led i det tredje anbringendes må herefter forkastes.

Fjerde anbringende om, at der er foretaget en åbenbar fejlvurdering hvad angår markedsopdelingerne og behandlingen af et bevis

Parternes argumenter

71 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har foretaget en række åbenbare fejlvurderinger af de beviser, som selskabet fremlagde vedrørende PSA's markedsopdelinger.

72 Sagsøgeren anfører, at Kommissionen til støtte for at forkaste anbringendet om, at der blev lagt hindringer i vejen for parallelimport og for grænseoverskridende salg mellem forhandlere indbyrdes henviste til »nogle dokumenter«, altså til flere dokumenter. Reelt har Kommissionen imidlertid kun henvist til ét dokument, som hidrører fra virksomheden Peugeot Meiser i Bruxelles. Dette må efter sagsøgerens opfattelse betyde enten, at selskabet blev berøvet kendskab til de øvrige dokumenter, som PSA fremlagde (og stadig er berøvet dette), eller at Kommissionen har foretaget en groft fejlagtig vurdering til gunst for Peugeot og forsøgt at begrunde sit afslag på at foretage yderligere undersøgelser.

73 Dokumentet fra Peugeot Meiser er ifølge sagsøgeren ikke, som hævdet af Kommissionen i den anfægtede beslutning, blevet fremlagt af PSA, men af sagsøgeren i bilaget til dennes klage. Dokumentet var forsynet med en

håndskrevet påtegning af lederen, ifølge hvilken den af Peugeot Meiser tilbudte pris »helt og holdent svarede til de maksimalpriser, som anbefales i den belgiske tarif, hvorimod datterselskabet normalt gav rabat til mellemmanden«. Tilbuddet var derfor reelt ensbetydende med et afslag, hvilket Kommissionen let kunne have efterprøvet ved at få tilsendt den belgiske tarif. Enten har Kommissionens tjenestegrene efter sagsøgerens opfattelse ikke læst klagen og bilagene hertil, eller også har de foretaget en åbenbar fejlvurdering af de faktiske omstændigheder.

74 Sagsøgeren tilføjer, at Kommissionen ikke har bestridt, at selskabet modtog to salgsnægtelser fra PSA's importerende datterselskaber i Italien og i Nederlandene, hvilket efter selskabets opfattelse er tilstrækkelig til godtgørelse af, at der foreligger en markedsopdeling.

75 Endelig gør sagsøgeren gældende, at Kommissionen fejlagtigt afviste de erklæringer, som PSA's ledere afgav over for pressen hvad angår deres hensigt til markedsopdelinger, og fremhæver, at disse officielle erklæringer hverken blev berigtiget eller dementeret.

Rettens bemærkninger

76 Den omstændighed, at Kommissionen i den anfægtede beslutnings punkt 4, litra b), har henvist til »nogle dokumenter«, men på samme sted kun har nævnt ét enkelt dokument, er ikke tilstrækkelig til godtgørelse af, at der foreligger en åbenbar fejlvurdering af beviserne vedrørende markedsopdelingerne. Den af Kommissionen herom givne forklaring, hvorefter henvisningen ud over det nævnte dokument sigtede til PSA's svar på begæringen om oplysninger, er ikke blevet modbevist af sagsøgeren. Selv om angivelsen imidlertid sprogligt måtte være upræcis, er dette under alle omstændigheder ikke tilstrækkeligt til at antage, at den anfægtede beslutning er ulovlig.

77 Anbringendet om, at der foreligger en manipulation af dokumentet fra virksomheden Peugeot Meiser i Bruxelles, er ubegrundet. Kommissionen har herom forklaret, uden at være blevet modsagt af sagsøgeren, at dette dokument blev fremlagt såvel af sagsøgeren som af PSA, og at kun den kopi, der var fremlagt af sagsøgeren, indeholdt den nævnte håndskrevne påtegning.

78 Dokumentet godtgør heller ikke, at Kommissionen underkendte, at de salgsnægtelser, som selskaberne i Peugeot-koncernen havde givet sagsøgeren, udgjorde en overtrædelse af konkurrencereglerne. Den belgiske forhandler afgav alene et pristilbud på den model, som sagsøgeren havde bestilt. Det forhold, at han ikke tilbød nogen prisrabat på køretøjer, kan ikke efter sagens omstændigheder ligestilles med en salgsnægtelse. Det skal herom tilføjes, som Kommissionen med rette har fremhævet under den mundtlige forhandling, at fabrikanterne efter forordning nr. 123/85 var forpligtet til ikke at forhindre grænseoverskridende salg mellem forhandlere, der tilhører samme net. Derimod stod det efter forordningen forhandlerne frit for at sælge køretøjer til deres kolleger i de andre medlemsstater eller lade være. Den omstændighed, at en forhandler foretrækker at give afkald på et sådant grænseoverskridende salg frem for at yde rabat til en kollega, godtgør derfor ikke i det foreliggende tilfælde, at konkurrencereglerne er tilsidesat.

79 Kommissionen kan heller ikke fastslås at have begået et åbenbart urigtigt skøn ved at antage, dels at de salgsnægtelser, sagsøgeren modtog fra PSA's importerende datterselskaber i Italien og Nederlandene, måtte anses for at være afgivet som led i kontraktforholdet mellem sagsøgeren og PSA, dels at de herom opståede tvister kunne indbringes for de nationale domstole.

80 Endelig må anbringendet om fejlvurderingen af følgerne af de erklæringer, som PSA's ledere fremsatte over for pressen hvad angår deres hensigt til markedsopdelinger, afvises fra realitetsbehandling på grund af manglende præcision. Det støttes nemlig ikke af nogen konkret henvisning til de pågældende artikler i pressen, som giver Retten nogen mulighed for at undersøge indholdet af de erklæringer, sagsøgeren omtaler. Sagsøgeren har ganske vist fremlagt talrige dokumenter såvel under den administrative procedure som under retssagen, hvori

også figurerer presseartikler, men sagsøgeren har ikke identificeret de dokumenter, hvorpå selskabet støtter det foreliggende anbringende.

81 Følgelig må fjerde anbringende forkastes.

Femte anbringende om, at der foreligger en åbenbar retlig fejl og fejlvurdering hvad angår den konkurrencebegrænsende karakter af visse betingelser og en vis praksis, som kritiseres i klagen

Parternes argumenter

82 Med dette anbringende gør sagsøgeren gældende, at Kommissionen har begået en retlig fejl ved kvalifikationen af PSA's adfærd. Selskabet kritiserer i den forbindelse Kommissionen for i den anfægtede beslutning at have »opfundet« en kategori af betingelser eller praksis, der »ikke reelt kan anses for restriktive«. Ifølge sagsøgeren findes der ikke en sådan mellemkategori i Fællesskabets konkurrenceret. Med sit anbringende anfægter sagsøgeren den formulering, som Kommissionen har anvendt i indledningen af punkt 5 i begrundelsen for klagens afvisning, hvori det hedder:

»Endelig er det ikke godtgjort, at de øvrige punkter, der er rejst i Deres klage vedrørende betingelser i henhold til kontrakt eller praksis, udgør egentlige konkurrencebegrænsninger i traktatens artikel 85, stk. 1's forstand.«

83 Endvidere bebrejder sagsøgeren Kommissionen, at den har fejlvurderet den konkurrencebegrænsende karakter af de bestemmelser og den praksis, som omhandles i klagen, navnlig dem, hvorved fabrikanten forbeholdes salg til visse grupper købere, og dem, hvorved PSA fastlægger bindende priser. Desuden har Kommissionen overset, at eneforhandlernes økonomiske afhængighed står i forbindelse med PSA's faktiske administration og forstyrrer den ligevægt mellem fabrikanter og sælgerne, som er foreskrevet i forordning nr. 123/85.

84 Efter sagsøgerens opfattelse består aftalens konkurrencebegrænsende virkning i kombinationen af de klausuler og den praksis, PSA har anvendt — eller den konkurrencebegrænsende virkning forværres som følge heraf — selv om disses skadelige virkning ikke er uforholdsmæssig stor, når de vurderes separat. Sagsøgeren henviser til Domstolens dom af 30. april 1998 i sagen Cabour (sag C-230/96, Sml. I, s. 2055), hvori visse af klausulerne i PSA's forhandleraftaler blev underkendt.

85 Ifølge Kommissionen har sagsøgeren ikke fremført nye forhold, der afsvækker grundlaget for den anfægtede beslutning, da den kritiserede praksis navnlig vedrører den påståede forstyrrelse af ligevægten i kontrakten.

Rettens bemærkninger

86 Hvad angår sagsøgerens første anbringende bemærkes, at den ovenfor citerede passage, som sagsøgeren kritiserer, blot udgør indledningen til begrundelsen, og at den ikke kan vurderes isoleret. Dens ordlyd giver derfor ikke grundlag for den antagelse, at der er begået en retlig fejl.

87 Hvad angår fabrikantens praksis for direkte salg har Kommissionen alene fastslået, at denne ikke i sig selv var i strid med gældende lovforskrifter, uden dog at tage stilling til, om der forelå en overtrædelse. Denne konstatering er ikke nogen retlig fejl, da det fremgår af artikel 2 i forordning nr. 123/85, at en

gruppefritagelse ikke er betinget af et forbud mod sådanne direkte salg. Kommissionen tilføjer, at der kunne være fastslået en overtrædelse, såfremt de direkte salg førte til en markedsopdeling, men at dette ikke var godtgjort i den foreliggende sag. Sagsøgeren har ikke fremført nogen konkrete holdepunkter til afsvækkelse af denne vurdering.

88 Hvad angår sagsøgerens anbringende om PSA's praksis med fastsættelse af bindende priser henviser Kommissionen til artikel 6, stk. 1, nr. 6, i den nye gruppefritagelsesforordning nr. 1475/95, hvorefter der ikke indrømmes fritagelse, »når [...] fabrikanten [...] direkte eller indirekte begrænser forhandlerens frihed til at fastsætte priser og rabatter ved salg af aftalevarer eller lignende varer«. Kommissionen fremhæver, at de nationale domstole har kompetence til at fastslå en sådan praksis' systematiske eller gentagne karakter og fastlægge følgerne heraf. Med denne argumentation gør Kommissionen gældende, at der ikke var den fornødne fællesskabsinteresse i at foretage de undersøgelser, som var nødvendige for at fastslå, at PSA på dette punkt havde begået en overtrædelse. Som anført ovenfor i præmis 46-54, har sagsøgeren ikke i den foreliggende sag godtgjort, at Kommissionen begik en åbenbar fejl i vurderingen af Fællesskabets interesse.

89 Det er på grundlag af disse betragtninger, at Kommissionens stillingtagen til anbringendet om tilsidesættelsen af videreforhandlernes frihed til prisfastsættelse skal vurderes. Hvad denne angår har Kommissionen ikke foretaget en endelig retlig vurdering, men blot fastslået i den anfægtede beslutning på s. 6 og på s. 7, punkt 5, litra c), at PSA bestrider denne kritik. Der er imidlertid ikke i sagen grundlag for at konstatere, at Kommissionen foretog en åbenbar fejlvurdering på dette punkt, da den antog, dels at PSA ikke på basis af de af sagsøgeren fremførte forhold havde godtgjort at have begået en overtrædelse, dels at Kommissionen ikke i den foreliggende sag var forpligtet til at foretage en mere indgående undersøgelse af denne kritik, da klagen ikke havde den fornødne fællesskabsinteresse på dette punkt.

90 Endelig har sagsøgeren ikke godtgjort, at Kommissionen har begået et åbenbart urigtigt skøn ved at antage, at de nationale domstole på grundlag af de indgåede kontrakter er i stand til at fastlægge de retlige følger, såfremt forhandlernes

økonomiske afhængighed er uforholdsmæssigt stor og forstyrrer den ligevægt mellem fabrikanter og sælgere, der er forudsat i forordning nr. 123/85. Det samme gælder den forstærkende virkning af de klausuler og den praksis, som PSA kritiseres for.

91 Sagsøgeren har følgelig ikke godtgjort, at Kommissionens vurdering er behæftet med retlige fejl eller med et åbenbart urigtigt skøn. Femte anbringende er derfor ubegrundet.

Syvende anbringende om, at der hengik urimelig lang tid mellem klagen og den anfægtede beslutning

Parternes argumenter

92 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ifølge Domstolens praksis (Domstolens dom af 18.3.1997, sag C-282/95 P, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. I, s. 1503) er forpligtet til at træffe beslutning inden for en rimelig frist. Sagsøgeren finder ikke, at en periode på mere end fire et halvt år mellem klagen og beslutningen er en rimelig frist.

Rettens bemærkninger

93 Kommissionen er ganske vist ifølge den af sagsøgeren nævnte praksis forpligtet til at træffe afgørelse vedrørende en klage i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17 inden for en rimelig frist, men en overskridelse heraf, forudsat den i øvrigt godtgøres, er ikke uden videre ensbetydende med, at den anfægtede beslutning skal annulleres.

94 Hvad angår anvendelsen af konkurrencereglerne kan overskridelsen af en vis rimelig frist kun udgøre en grund til annullation af en beslutning om konstatering af en overtrædelse, såfremt det er godtgjort, at tilsidesættelsen af dette princip har påvirket de pågældende virksomheders ret til kontradiktion. Bortset fra dette særlige tilfælde er en tilsidesættelse af forpligtelsen til at træffe afgørelse inden en rimelig frist uden betydning for gyldigheden af en administrativ procedure i henhold til forordning nr. 17 (jf. Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 — T-307/94, T-313/94 — T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, den såkaldte »PVC II-sag«, Sml. II, s. 931, præmis 121 og 122).

95 Det tilføjes, at i en situation, hvor en klager i en konkurrencesag kritiserer Kommissionen for at have tilsidesat princippet om overholdelsen af en rimelig frist i forbindelse med vedtagelsen af en beslutning om afvisning af klagen, vil en annullation af beslutningen med denne begrundelse alene have til følge, at proceduren ved Kommissionen forlænges yderligere, hvilket vil være i strid med klagerens egne interesser.

96 Syvende anbringende er derfor uden betydning for sagens afgørelse.

97 Som følge af det anførte må Kommissionen frifindes for påstanden om annullation af den anfægtede beslutning.

Sagens omkostninger

98 I henhold til artikel 87, stk. 2, i procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Pirrung Potocki Meij

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. februar 2001.

H. Jung

Justitssekretær

A.W.H. Meij

Afdelingsformand